

POWIATOWY URZĄD PRACY
W KŁOBUCKU

RANKING ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH W POWIECIE KŁOBUCKIM W 2013 ROKU

(II część raportu za 2013 rok oparta o dane o uczniach szkół
ponadgimnazjalnych z SIO MEN)
CZEŚĆ PROGNOSTYCZNA

KŁOBUCK, lipiec 2014

Na kształtowanie i obraz rynku pracy istotny wpływ mają struktura i profile kształcenia młodzieży. Duży napływ absolwentów w zawodach nadwyżkowych przyczynia się do natężenia bezrobocia oraz braku dostosowania popytu do podaży na pracę.

Analiza kierunków kształcenia z uwzględnieniem zawodów deficytowych, zrównoważonych i nadwyżkowych jest źródłem informacji o procesie dostosowania edukacji do realiów rynku pracy.

Informacje o liczbie absolwentów według zawodów, którzy ukończyli szkołę w 2013 roku oraz przewidywanej liczbie absolwentów według zawodów w 2014 roku, niezbędne do opracowania niniejszego raportu, zostały przekazane przez System Informacji Oświatowej (SIO) MEN i wprowadzone do aplikacji komputerowej Monitoring Zawodów w czerwcu 2014 r. Wyniki badań z SIO MEN zostały uzupełnione przez Powiatowy Urząd Pracy w Kłobucku o liczbę zarejestrowanych w nim bezrobotnych absolwentów pozostających w ewidencji osób bezrobotnych w końcu 2013 roku.

Wyniki powyższych badań ukazują się na stronie - www.mz.praca.gov.pl , **tablica 4.1** oraz **tablica 4.2**.

Dane zebrane przez SIO MEN i wygenerowane przez aplikację MZ obejmują łącznie **10 ankiet** ze szkół ponadgimnazjalnych z terenu Powiatu Kłobuckiego.

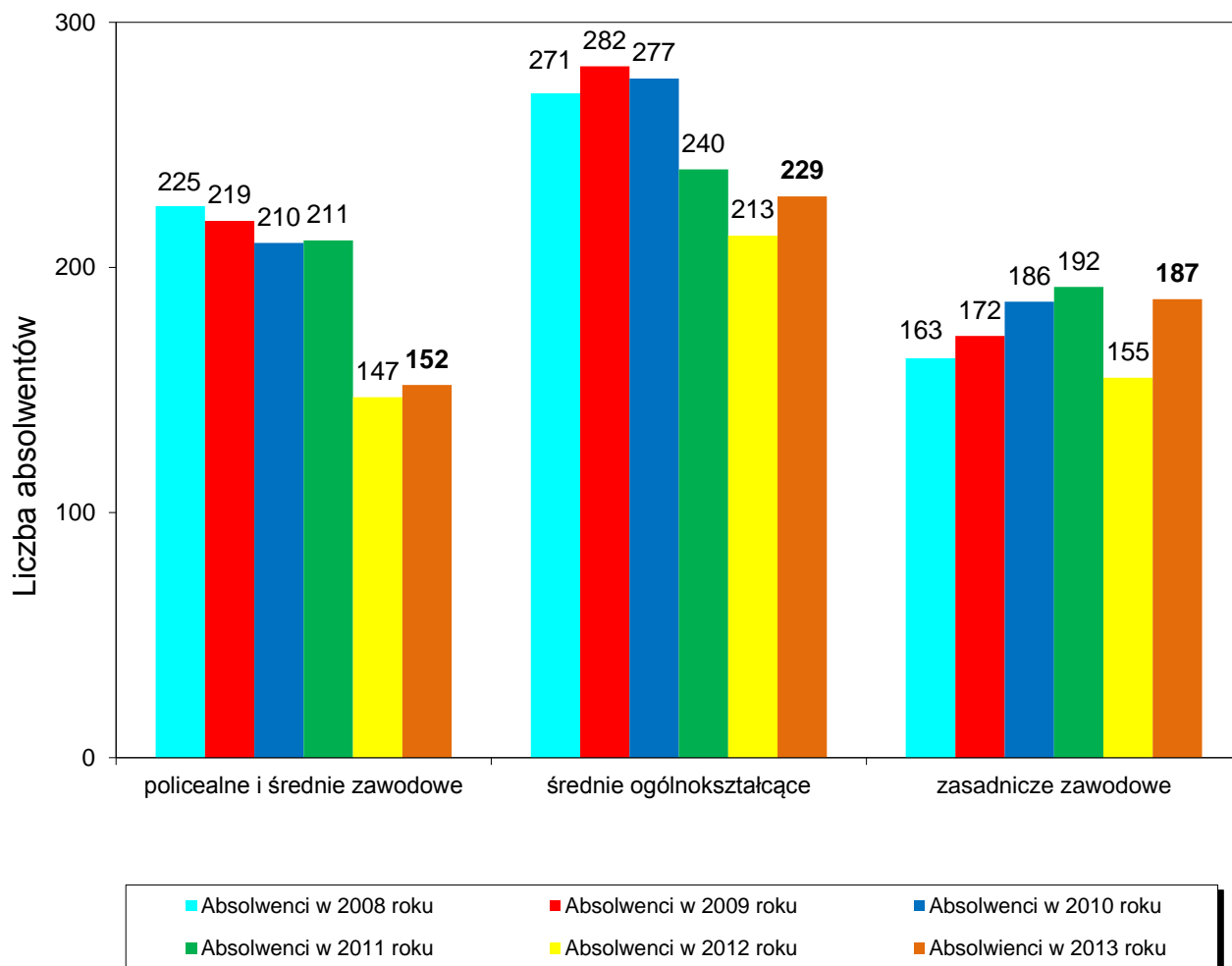
Z tablic, wygenerowanych przez aplikację - po uzupełnieniu w/w ankiet wynika, iż w 2013 roku szkoły ponadgimnazjalne zlokalizowane na terenie Powiatu Kłobuckiego ukończyło **568 osób**, przy czym na koniec 2013 roku w ewidencji osób bezrobotnych figurowało **114 osób**, które ukończyły szkoły ponadgimnazjalne w 2013 r.

Tabela 1. *Struktura zawodowa absolwentów według poziomu wykształcenia w Powiecie Kłobuckim w 2013 roku*

Poziom wykształcenia	Absolwenci, którzy ukończyli szkołę na terenie Powiatu Kłobuckiego w 2013 roku	Bezrobotni absolwenci ze szkół Powiatu Kłobuckiego zarejestrowani w PUP w Kłobucku w końcu 2013 roku	3 : 2 w %
1	2	3	4
Wykształcenie średnie ogólnokształcące	229*	25	10,92
Wykształcenie średnie zawodowe	152*	41	27,00
Wykształcenie zasadnicze zawodowe	187*	48	25,70
OGÓŁEM	568*	114	20,07

* źródłem informacji są badania w szkołach ponadgimnazjalnych przeprowadzone przez SIO MEN

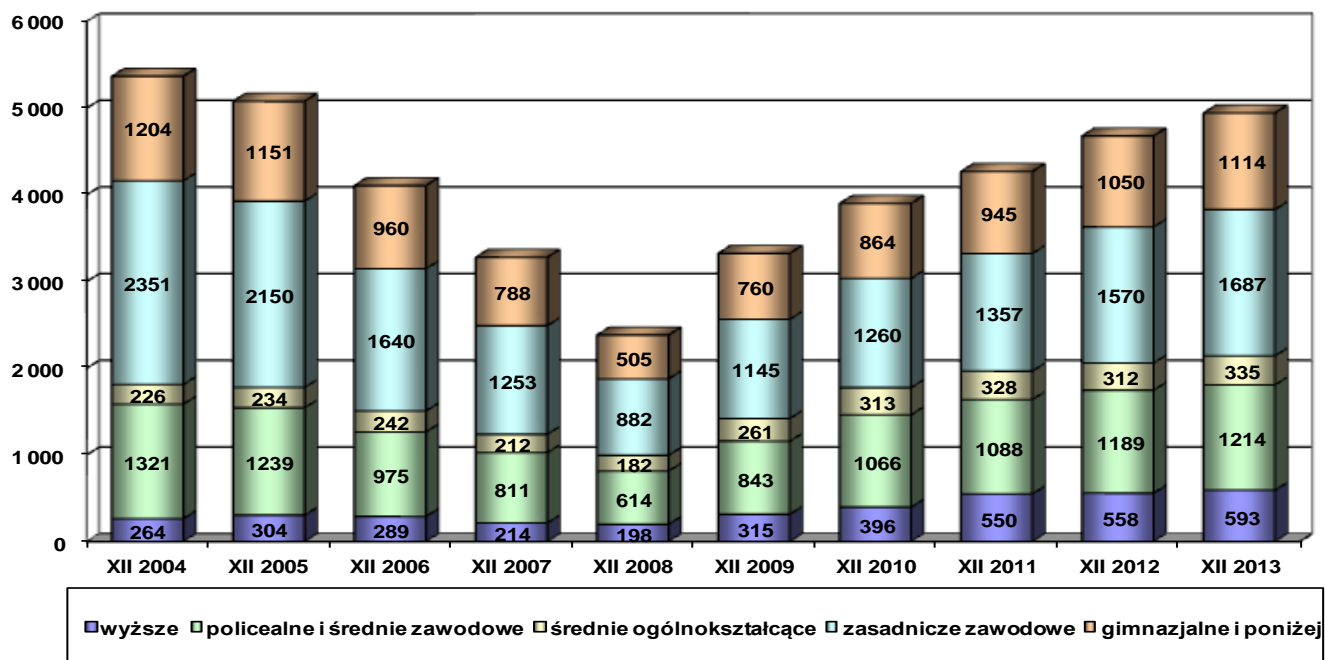
Wykres 1. Absolwenci według poziomu wykształcenia w latach 2008-2013 uzyskanego w szkołach w Powiecie Kłobuckim

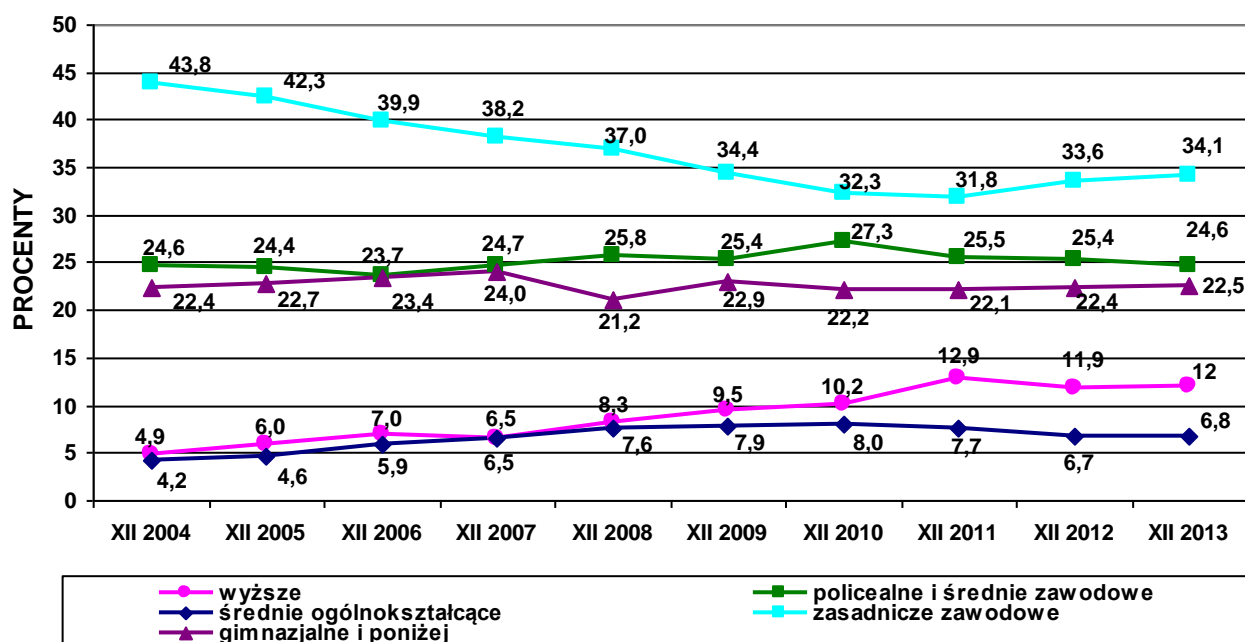
Źródło: Badania w szkołach ponadgimnazjalnych przeprowadzone przez SIO MEN – www.mz.praca.gov.pl

Powyższy wykres ukazuje, iż na przestrzeni lat 2008/2013 wśród absolwentów kończących szkołę ponadgimnazjalną w Powiecie Kłobuckim w danym roku najwyższą liczbę stanowią młodzi ludzie nie posiadający żadnych kwalifikacji zawodowych, czyli absolwenci szkół ogólnokształcących. Być może większość z tych osób będzie kontynuowała naukę na studiach wyższych, co pozwoli im jednocześnie zwiększyć szansę na zaistnienie na rynku pracy. Nie jest to jednak grupa osób stanowiących najwyższy odsetek absolwentów (łącznie z tymi, którzy ukończyli szkoły ponadgimnazjalne zlokalizowane poza powiatem kłobuckim) pozostających w ewidencji osób bezrobotnych. Stan bezrobocia wśród osób z danym wykształceniem obrazują wykresy nr 2 i nr 3.

Wykres 2. Osoby bezrobotne według poziomu wykształcenia w latach 2004-2013 w Powiecie Kłobuckim (ujęcie liczbowe)

Wykres 3. Udział osób bezrobotnych według wykształcenia w ogólnej liczbie bezrobotnych w latach 2004-2013 (wyrażone w procentach)

Struktura zawodowa absolwentów według poziomu wykształcenia, podobnie jak w latach ubiegłych, także w 2013 roku, uwidacznia znaczną przewagę wyboru przez młodych ludzi szkół średnich ogólnokształcących (229 osób), następnie zasadniczych szkół zawodowych (187 osób); jako ostatnią grupę wyróżnić można średnie szkoły zawodowe (152 osoby), chociaż tendencje te się zmieniają, co ukazuje wykres nr 1. Widać coraz większe zainteresowanie młodzieży kształceniem na poziomie zasadniczym zawodowym.

Przekładając ten stan na rzeczywistość panującą na rynku pracy, z kolei największy procent bezrobotnych absolwentów w stosunku do liczby uczniów, którzy ukończyli szkołę w 2013 r., zarejestrowanych w PUP, stanowią osoby z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym (27%), najmniejszy natomiast (10,92%) – to uczniowie szkół średnich ogólnokształcących, gdyż zdecydowana większość z nich kontynuuje dalsze kształcenie w systemie stacjonarnym, co uniemożliwia posiadanie statusu osoby bezrobotnej.

Tabela 2. *Struktura zawodowa absolwentów z wykształceniem zasadniczym zawodowym według zawodów w Powiecie Kłobuckim w 2013 roku oraz przewidywani absolwenci w 2014 roku.*

Lp.	Nazwa zawodu	Absolwenci, którzy ukończyli szkołę na terenie Powiatu Kłobuckiego w 2013 roku	Bezrobotni absolwenci zarejestrowani w PUP w Kłobucku w końcu 2013 roku	Przewidywani absolwenci w 2014 roku	(4):(3) w %
1	2	3	4	5	6
1	Kucharz	26	8	0	30,76
2	Kucharz małej gastronomii	12	1	0	8,33
3	Fryzjer	19	8	12	42,10
4	Sprzedawca	10	2	0	20
5	Murarz	4	1	2	25
6	Monter instalacji i urządzeń sanitarnych	4	2	1	50
7	Technolog robót wykończeniowych w budownictwie	14	6	13	42,85
8	Malarz - tapeciaryz	9	3	0	33,33
9	Lakiernik	3	0	0	0
10	Błacharz	1	0	0	0
11	Błacharz samochodowy	1	1	2	100
12	Ślusarz	5	0	3	0
13	Operator obrabiarek skrawających	4	0	3	0
14	Mechanik pojazdów samochodowych	40	10	31	25
15	Elektryk	1	0	4	0
16	Elektromechanik	0	0	1	0
17	Elektromechanik pojazdów samochodowych	6	1	1	16,66
18	Rzeźnik - wędliniarz	0	0	2	0
19	Cukiernik	5	2	0	40
20	Piekarz	5	0	5	0
21	Stolarz	16	2	13	12,5
22	Krawiec	0	0	0	0
23	Tapicer	2	1	1	50

Analizując zawody na poziomie wykształcenia zasadniczego zawodowego możemy zauważyć, iż na 23 zawody, jakie oferowało dotąd lokalne szkolnictwo, tylko 4 (mechanik pojazdów samochodowych, kucharz, fryzjer, stolarz) cieszyły się większym zainteresowaniem wśród młodzieży.

Największy udział procentowy zarejestrowanych na koniec 2013 roku bezrobotnych absolwentów zasadniczych szkół zawodowych z terenu Powiatu Kłobuckiego odnotowano w następujących zawodach: blacharz samochodowy – 100%; Monter instalacji i urządzeń sanitarnych – 50%; tapicer – 50%, jednak ich liczebność jest znikoma oraz technolog robót wykończeniowych w budownictwie - 43%; fryzjer – 42%.

Wśród absolwentów szkół policealnych i średnich zawodowych Powiatu Kłobuckiego najwięcej osób bezrobotnych na koniec 2013 r. odnotowano w zawodach: – technik żywienia i gospodarstwa domowego 12 osób na 35 absolwentów; technik pojazdów samochodowych 8 osób na 13 absolwentów; technik ekonomista 6 osób na 31 absolwentów; technik mechanik – 5 osób na 15 absolwentów.

Tabela 3. *Struktura zawodowa absolwentów z wykształceniem **policealnym i średnim zawodowym** według zawodów w Powiecie Kłobuckim w 2013 roku oraz przewidywani absolwenci w 2014 roku.*

Lp.	Nazwa zawodu	Absolwenci, którzy ukończyli szkołę na terenie Powiatu Kłobuckiego w 2013 roku	Bezrobotni absolwenci zarejestrowani w PUP w Kłobucku w końcu 2013 roku	Przewidywani absolwenci w 2014 roku	(4):(3) w %
1	2	3	4	5	6
1	Technik budownictwa	16	5	16	31,25
2	Technik mechanik	15	5	8	33,33
3	Technik pojazdów samochodowych	13	8	12	61,53
4	Technik żywienia i gospodarstwa domowego	35	12	21	34,28
5	Technik ekonomista	31	6	0	19,35
6	Technik logistyk	4	1	16	25
7	Technik organizacji usług gastronomicznych	12	2	20	16,66
8	Technik informatyk	15	2	14	13,33
9	Technik usług fryzjerskich	0	0	10	0
10	Technik handlowiec	11	0	0	0

Z analizy powyższej tabeli wynika, iż pierwszych absolwentów z zawodem technik usług fryzjerskich odnotujemy dopiero w 2014 roku.

Wśród zawodów, jakie zdobyli absolwenci w 2013 r. w szkołach ponadgimnazjalnych zlokalizowanych na terenie Powiatu Kłobuckiego część z nich, jak wynika z monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych za 2013 rok, wykazała się znacznym wskaźnikiem intensywności nadwyżki. Oznacza to, iż liczba osób poszukujących pracy w danym zawodzie była wyższa, niż zapotrzebowanie na ten zawód na rynku pracy.

Zawody deficytowe i nadwyżkowe określane są za pomocą **wskaźnika intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów** mierzonej stosunkiem średniej miesięcznej liczby zgłoszonych ofert pracy w danym zawodzie w badanym okresie do średniej miesięcznej liczby zarejestrowanych bezrobotnych w danym zawodzie, w badanym okresie.

Zawody ze wskaźnikiem intensywności nadwyżki, jakie zdobyli absolwenci szkół ponadgimnazjalnych w 2013 roku to:

Technik ekonomista - wskaźnik intensywności nadwyżki - 0,01

Technik żywienia i gospodarstwa domowego - wskaźnik intensywności nadwyżki - 0,02

Mechanik pojazdów samochodowych - wskaźnik intensywności nadwyżki - 0,02

Monter instalacji i urządzeń sanitarnych - wskaźnik intensywności nadwyżki – 0,03

Technik budownictwa - wskaźnik intensywności nadwyżki – 0,04

Technik mechanik - wskaźnik intensywności nadwyżki – 0,04

Kucharz małej gastronomii - wskaźnik intensywności nadwyżki – 0,06

Stolarz - wskaźnik intensywności nadwyżki - 0,07

Kucharz - wskaźnik intensywności nadwyżki – 0,10

Fryzjer - wskaźnik intensywności nadwyżki – 0,11

Cukiernik – wskaźnik intensywności nadwyżki – 0,12

Analizując oferty pracy w roku 2013 zauważyć można, że tylko w 2 zawodach jakie zdobyli absolwenci napływ ofert pracy był znaczący tj. sprzedawca – 117 ofert pracy i ślusarz 32 oferty pracy.

Należy zauważyć, że ułomnością w wyodrębnianiu zawodów deficytowych i nadwyżkowych jest fakt, iż nie wszystkie oferty pracy są upublicznione. Jedynie część ofert zatrudnienia trafia do urzędów pracy. Przedstawione dane odnoszą się tylko do statystyk prowadzonych przez urząd pracy. Z tego powodu pomijają pracodawców którzy szukali pracowników w inny sposób. W tej sytuacji monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych nie może być jedynym narzędziem do określania poziomu i kierunków kształcenia. Ważnym elementem przy analizie zawodów deficytowych i nadwyżkowych są także rzeczywiste umiejętności potencjalnych kandydatów do pracy, a niekoniecznie ich wyuczony zawód.

Można stwierdzić, że kandydaci do pracy na poszczególne stanowiska pracy muszą wykazać się nie tylko odpowiednim wykształceniem lecz także doświadczeniem zawodowym i chęciami do pracy. Pracodawcy podczas bezpośrednich kontaktów z pośrednikami pracy zaznaczają, iż absolwenci bezpośrednio po ukończeniu szkoły nie są przygotowani do podjęcia pracy, posiadają jedynie wiedzę teoretyczną lecz nie potrafią jej wykorzystać w praktyce.

Ważnym rozwiązaniem kłopotów absolwentów którzy nie potrafią zaistnieć na rynku pracy może być doradztwo zawodowe prowadzone w szkołach na wczesnym etapie edukacji. Chodzi o to by doradcy wspierali nastolatków w ich wyborach edukacyjnych, które wpłyną na ich profil zawodowy.

Ogromną rolę obok zaoferowanych uczniom praktyk podczas których poznają tajniki konkretnego zawodu i oceniają czy dana profesja im odpowiada np. pod względem umiejętności i predyspozycji osobowościowych, istotne może być również wzorem zagranicznych szkół organizowanie w ramach zajęć z doradztwa spotkań z przedsiębiorcami, absolwentami i rodzicami, którzy wykonują interesujący zawód.

Wspieranie decyzji edukacyjno-zawodowych poradami specjalistów może przynieść sporo korzyści. Młodzi ludzie nie byliby skazani na samodzielny wybór szkoły, kierunków studiów czy zawodu. Niższy mógłby być poziom bezrobocia strukturalnego, polegającego na niedopasowaniu kompetencji osób bezrobotnych do potrzeb rynku pracy.

Wychodząc naprzeciw problemom absolwentów w zaistnieniu na rynku pracy, Powiatowy Urząd Pracy w Kłobucku proponuje im, zgodnie z Ustawą o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, różne formy aktywizacji zawodowej. Wśród młodych osób największym zainteresowaniem cieszą się staże, dające możliwość zdobycia doświadczenia i określonych umiejętności praktycznych do wykonywania zawodu. W 2013 r. PUP w Kłobucku skierował 336 osoby bezrobotne do 25 roku życia do odbycia stażu, z czego 213 podjęło pracę w trakcie lub po zakończeniu tej formy aktywizacji zawodowej.

Ponadto absolwenci są aktywizowani poprzez szkolenia zawodowe (w ubiegłym roku 46 osób bezrobotnych do 25 r.ż. skorzystało z tej formy pomocy), jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej, udział w zajęciach aktywizacyjnych klubu pracy oraz poradnictwo zawodowe, obok pośrednictwa pracy, które dla wszystkich klientów PUP oferuje niesubsydiowane oferty zatrudnienia.

Reasumując należy podkreślić, że aby terazniejsi bezrobotni absolwenci szkół z sukcesem zaistnieli na rynku pracy powinni automatycznie być obejmowani programami aktywizującymi, prowadzącymi do zdobycia doświadczenia zawodowego, ewentualnie uzupełnienia kwalifikacji i/lub założenia własnej firmy, czy też podjęcia zatrudnienia. Równie istotne przy tym jest to, aby działania te były dostosowane zarówno do potrzeb pracodawców, jak i możliwości absolwentów szkół.

SPIS TABLIC

- Tablica 4.1.** Absolwenci zarejestrowani w PUP w Powiecie Kłobuckim według szkół i zawodów w 2013 roku oraz przewidywani absolwenci w 2014 roku.
- Tablica 4.2.** Struktura zawodowa absolwentów według poziomu wykształcenia i zawodów w Powiecie Kłobuckim w latach 2013 i 2014.

Wskazane tablice dostępne są na stronie internetowej: www.mz.praca.gov.pl/

SPIS TABEL I WYKRESÓW

- Tabela 1.** Struktura zawodowa absolwentów według poziomu wykształcenia w Powiecie Kłobuckim w 2013 roku.
- Tabela 2.** Struktura zawodowa absolwentów z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym według zawodów w Powiecie Kłobuckim w 2013 roku oraz przewidywani absolwenci w 2014 roku.
- Tabela 3.** Struktura zawodowa absolwentów z wykształceniem zasadniczym zawodowym według zawodów w Powiecie Kłobuckim w 2013 roku oraz przewidywani absolwenci w 2014 roku.
- Wykres 1.** Absolwenci według poziomu wykształcenia w latach 2008 - 2013 uzyskanego w szkołach w Powiecie Kłobuckim.
- Wykres 2.** Osoby bezrobotne według poziomu wykształcenia w latach 2004 - 2013 w Powiecie Kłobuckim.
- Wykres 3.** Udział osób bezrobotnych według wykształcenia w ogóle osób bezrobotnych w latach 2004-2013 (wyrażone w procentach).